

interviu _____

în acest număr _____

Erwan Fouéré - cercetător asociat, Centre for European Policy Studies, Bruxelles

La zece ani de la Summit-ul de la Salonic, care sunt, în opinia dumneavoastră, principalele provocări pe care le întâmpină țările din Balcanii de Vest în ceea ce privește punerea în aplicare a reformelor interne necesare pentru o integrare europeană deplină?

Agenda Salonic, adoptată la Summit-ul UE și Balcanii de Vest, în iunie 2003, a fost un eveniment ce a marcat un moment de răscruce pentru soarta regiunii Balcanilor. După decenii de incertitudine și conflicte sângeroase, care au dezbinat comunități, mesajul a fost unul de speranță și un nou început.

Confirmând că „viitorul Balcanilor este în cadrul Uniunii Europene”, Agenda Salonic a constituit un impuls pentru realizarea unor reforme necesare în țările din regiune, dintre care unele au fost afectate până de curând de conflicte interne.

În cei zece ani care au trecut de atunci, au avut loc schimbări numeroase și importante. Urmând exemplul Macedoniei, prima țară care a semnat Acordul de Stabilizare și Asociere (ASA) în 2001, majoritatea celorlalte țări au început același proces în anii care au urmat, Kosovo fiind cea mai recentă semnatară, ca urmare a recente decizii a Consiliului European din luna iunie a acestui an. Croația, a doua țară care a semnat ASA la sfârșitul anului 2001 și a început negocierile pentru aderare în 2005, a devenit al 28-lea stat membru al Uniunii Europene... **pag 2**

- 5 *Broșura „Inițiativa cetățenească europeană”*
- 6 *Jean-Paul Bled, Edmond Jouve, Christophe Réveillard - Dictionnaire historique et juridique de l'Europe
Un răspuns pluridisciplinar la problematica Europei și a Uniunii Europene*
- 6 *Jurisprudența CEDO, tot mai accesibilă publicului larg*
- 7 *Participarea IER la cel de-al treilea Seminar internațional privind vecinătatea, organizat de Universitatea Kadir Has în Istanbul, Turcia*
- 8 *A șasea ediție a Școlii Române de Dezvoltare*

publicații _____

Romanian Journal of European Affairs - Ediția de toamnă 2013

În numărul din septembrie al RJEA sunt incluse articole ce tratează criza economică a UE, relațiile economice transatlantice, provocările cu privire la securitatea energetică în regiunea arctică, aderarea Croației la UE și evoluțiile înregistrate în ceea ce privește protecția minorității maghiare din Slovenia.

Nicoleta Corbu, profesor universitar și decan al Facultății de Comunicare și Relații Publice, Școala Națională de Științe Politice și Administrative, București, și Oana Ștefăniță, doctorand al Școlii Doctorale de Științe ale Comunicării, în cadrul aceleiași universități... **pag 4**

Între timp, au fost demarate deja negocierile de aderare cu Muntenegru și, în următoarele luni, se așteaptă începerea negocierilor cu Serbia.

Toate aceste evenimente sunt o dovadă clară a impulsului pozitiv generat de Agenda Salonic și a atracției permanente reprezentate de aderarea la UE, în ciuda climatului economic nefavorabil din UE de la ora actuală. Acestea demonstrează eficiența „puterii soft” a UE, atunci când este folosită în mod coerent.

Dar poate că acordarea dreptului de călătorie fără viză în zona Schengen a reprezentat elementul care a avut cel mai mare impact în privința avantajelor concrete de care beneficiază cetățenii acestei regiuni și care le-a oferit acestora sentimentul de apartenență la familia UE. Cetățenii Macedoniei, Muntenegrului și Serbiei au primit dreptul de călătorie fără viză în decembrie 2009, iar cetățenii Albaniei și ai Bosniei-Herțegovina au primit același drept un an mai târziu.

Acest proces nu a fost, în niciun caz, automat. A presupus o planificare detaliată a reformelor instituționale și administrative în ceea ce privește consolidarea statului de drept, combaterea criminalității organizate, a corupției și imigrației ilegale, precum și consolidarea controalelor la frontieră și garantarea securității documentelor de identitate și de călătorie. Succesul acestui exercițiu demonstrează că țările din această regiune au într-adevăr capacitatea administrativă de a-și îndeplini obligațiile dacă își concentrează atenția asupra sarcinilor pe care le au de realizat și dacă li se oferă condiții clare care trebuie îndeplinite în schimbul beneficiilor convenite.

Probabil că cele mai dificile provocări cu care s-a confruntat regiunea au fost și continuă să fie menținerea interesului pentru reforme, în special în domeniile luptei împotriva corupției și a criminalității organizate, asigurarea independenței puterii judecătorești, depolitizarea administrației publice, precum și asigurarea respectării independenței mass-media. Toate aceste elemente depind de succesul consolidării procesului democratic, printr-un dialog constant, consecvent, fapt ce care rămâne o vulnerabilitate majoră în câteva țări din această regiune, îndeosebi Macedonia și Bosnia-Herțegovina.

Acum, după ce Croația a devenit cel de-al 28-lea stat membru al Uniunii Europene, care ar fi următoarele măsuri care ar trebui adoptate pentru integrarea corespunzătoare a celorlalte țări din Balcanii de Vest în blocul european? Care preconizați că va fi evoluția Serbiei și Muntenegrului în ceea ce privește aderarea la UE?

Uniunea Europeană a încercat în mod judicios să își adapteze strategia de aderare pentru a răspunde mai bine la celelalte provocări cu care se confruntă țările din această regiune. Având în vedere acest lucru, în prezent, UE pune statul de drept în centrul procesului de aderare, în loc să abordeze acest aspect într-o etapă ulterioară, asigurându-se astfel că problemele menționate anterior sunt atent examinate de la început până la sfârșit și că statele în proces de aderare sunt monitorizate pentru a-și îndeplini obligațiile.

Dar, într-un context mai larg, este incontestabilă scăderea sprijinului acordat în cadrul UE pentru continuarea extinderii. În câteva state membre UE, guvernele ezită să sprijine prea

Erwan Fouéré este cercetător asociat în cadrul Centre for European Policy Studies (CEPS), Bruxelles.

După ce a urmat o carieră de 38 de ani în cadrul instituțiilor Uniunii Europene, Erwan Fouéré s-a alăturat CEPS în calitate de cercetător științific asociat. Domeniul său de cercetare este rolul UE în țările balcanice, din mai multe perspective (securitate și stabilitate, extindere, politici naționale), cu accent îndeosebi pe Macedonia. Acesta contribuie, de asemenea, la o serie de inițiative referitoare la rolul UE/OSCE în medierea și reconcilierea post-conflict.

Înainte de a se alătura CEPS, cea mai recentă funcție a lui Erwan Fouéré a fost cea de Reprezentant al Președinției irlandeze a OSCE din 2012, cu răspunderea specială pentru procesul de reglementare transnistreană. A fost primul care și-a asumat concomitent răspunderea de Reprezentant Special al UE și de Șef de Delegație în cadrul Serviciului Extern al UE, atunci când a fost numit în această dublă capacitate în Macedonia (2005), unde a activat timp de cinci ani, până la retragerea sa din instituțiile UE.

Anterior, a fost Șef de Delegație în Slovenia până la aderare, primul Șef de Delegație în Africa de Sud (1994) și primul Șef de Delegație în Mexic și Cuba (1989).

A lucrat succesiv la Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE) și relațiile cu țările din Europa de Est, relațiile internaționale în domeniul mediului și relațiile UE cu Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE).

I s-a acordat Ordinul Bunei Speranțe, Mare Ofițer, de către președintele Mandela (1998).

mult procesul de extindere, de teamă să nu îndeapărteze alegătorii. Creșterea popularității partidelor de dreapta, pentru care continuarea extinderii este echivalentă cu creșterea nivelului imigrației, a complicat și mai mult dezbaterea.

În opinia mea, este o abordare limitată, care ar putea avea implicații serioase chiar pentru țările din Balcanii de Vest. O scădere a perspectivei de aderare ar dilua puterea transformatoare a UE în ceea ce privește reformele necesare și ar alimenta agendele naționaliste din unele țări în care stabilitatea politică rămâne fragilă.

Astfel, așa cum a declarat Lucinda Creighton, Ministrul irlandez de Stat pentru Afaceri Europene, la conferința care a marcat cea de-a zecea aniversare a Agendei Salonic, care a fost găzduită de Irlanda, la Dublin în luna mai a acestui an: „Uniunea oferă perspectiva de a deveni membru al celorlalte țări din Europa care îi îndeplinesc condițiile. Retrăgând această ofertă, UE ar pierde din cele mai eficiente instrumente de promovare a păcii, democrației și prosperității în Europa”.

Aceasta a subliniat în continuare că: „Extinderea trebuie să rămână parte integrantă din viitorul Uniunii, deoarece s-a dovedit a fi un instrument puternic, care are capacitatea de a transforma viața oamenilor din Europa, atât din cadrul

„Uniunea Europeană a încercat în mod judicios să își adapteze strategia de aderare pentru a răspunde mai bine la celelalte provocări cu care se confruntă țările din regiunea Balcanilor de Vest. În prezent, UE pune statul de drept în centrul procesului de aderare...”

Uniunii, cât și din afara ei. Acordarea UE a Premiului Nobel pentru Pace a reprezentat o mărturie elocventă a acestui adevăr”.

Aceasta înseamnă că, deși procesul de extindere va continua, va necesita un efort mult mai mare din partea instituțiilor UE, împreună cu statele membre, pentru a informa opinia publică privind beneficiile durabile ale politicii de extindere - beneficii atât pentru cetățeni, cât și pentru UE per ansamblu. UE a avut întotdeauna o problemă de comunicare. Este necesar să demonstreze într-un limbaj pe înțelesul tuturor succesul procesului de extindere de până acum și în ce mod extinderea frontierelor UE a adus cu sine pace și stabilitate.

Negocierile de aderare cu Muntenegru și Serbia vor fi influențate, fără îndoială, de acest context mai larg. Dar este neîndoielnic faptul că, prin perseverență și muncă susținută, succesul va triumfa în cele din urmă. Va fi cel mai bun răspuns pentru acele grupuri marginalizate care doresc să se întoarcă la agendele naționaliste și populiste din deceniile trecute, care au adus doar suferință și conflicte în regiunea balcanică.

Sunteți familiarizat cu contextul politic și social din Republica Macedonia; cum ar mai putea UE să contribuie la stimularea dialogului politic intern inclusiv în această țară, considerată cândva o poveste de succes a Balcanilor de Vest?

Situația politică din Macedonia este dramatică și destul de alarmantă; demonstrează cât de ușor este ca, în regiunea balcanică, o poveste care într-o zi este pozitivă să se transforme într-un scenariu de coșmar în ziua următoare. În 2005, Macedonia era, într-adevăr, considerată o poveste de succes, ca urmare a depășirii tensiunilor interetnice și a promovării unor reforme îndrăznețe; efort pe care UE l-a răsplătit acordându-i acesteia statutul de țară candidată pentru aderarea la UE. Astăzi este o țară marcată de instabilitate politică, lipsa oricărui dialog politic, o profundă neîncredere între comunitățile etnice și o societate profund dezbinată. Toate acestea au pus în pericol perspectiva sa de aderare la UE. Totuși, aderarea la UE este singurul obiectiv care unește întreaga țară și societatea sa multiethnică.

Evenimentele dramatice din 24 decembrie 2012, când nu numai ziaristii, dar și parlamentarii opoziției au fost evacuați cu forța din camera de desfășurare a reuniunilor Adunării Parlamentare, au însemnat, pentru mulți observatori, depășirea unei linii roșii. A fost o reamintire tragică a eșecului permanent al Guvernului în ceea ce privește angajarea oricărui dialog politic semnificativ în ultimii ani. Din nefericire, în săptămânile următoare, Guvernul nu a făcut nicio încercare de a redresa situația sau măcar de a întinde o mână opoziției în semn de reconciliere. În schimb, la începutul lunii februarie, acesta a introdus forțat o schimbare în regulamentul de procedură al Parlamentului pentru a limita dezbaterile, în ciuda absenței partidelor de opoziție, care au continuat să boicoteze Parlamentul după evacuarea lor forțată. Aceste evenimente, împreună cu reticența Guvernului de a promova un spirit de compromis, au condus la o erodare și mai mare a

valorilor și standardelor democratice fundamentale din țară.

A fost necesară intervenția personală, la 1 martie, a Comisarului pentru Extindere, Ștefan Füle, împreună cu Raportorul Parlamentului European pentru Macedonia, Richard Howitt, înainte să se ajungă la un compromis care a permis opoziției să se întoarcă în Parlament, în schimbul creării Comisiei pentru Cercetarea evenimentelor din 24 decembrie. În ciuda acestei intervenții, a durat patru luni pentru ca Guvernul și partidele opoziției să cadă de acord cu privire la componența Comisiei; aceasta încă nu a furnizat raportul.

Ironia este că disputa cu Grecia privind denumirea este cea care a atras cel mai mult atenția în dezbaterile privind aderarea Macedoniei la UE și care i-a oferit Primului Ministru Nikola Gruevski un țap ispășitor convenabil care să distragă atenția de la situația politică internă gravă și de la reticența de a se angaja într-un dialog politic.

Răspunsul la această situație impune o politică mai hotărâtă și mai puternică din partea UE. Dialogul politic și concentrarea pe slăbiciunile sistemului democratic al țării ar trebui să rămână în prim-planul atenției UE. Din păcate, Raportul Comisiei privind progresele realizate în 2012 a făcut referire doar în treacăt la necesitatea consolidării dialogului politic dintre toate partidele politice. Totuși, în anii anteriori, de exemplu în Raportul privind progresele din 2009, care includea recomandarea de a fi stabilită o dată pentru începerea negocierilor, sau în Raportul din 2010 s-a acordat o importanță mult mai mare problemei dialogului politic și a fost în permanență considerată ca fiind o prioritate cheie.

Probabil că singura modalitate de a menține pe drumul cel bun aspirațiile țării privind UE și de a preveni prăbușirea într-o instabilitate politică și mai mare ar fi ca negocierile de aderare să înceapă fără întârziere. Natura intruzivă a procesului de aderare ar asigura un control mai bun asupra comportamentului Guvernului și o mai bună îndeplinire a criteriilor de aderare. Grecia ar trebui convinsă că stabilitatea politică în imediata sa vecinătate ar servi mai bine intereselor sale. Permitearea începerii negocierilor ar fi o demonstrație adecvată a angajamentului asumat de Grecia privind stabilitatea în regiunea balcanică, având în vedere că țara se pregătește să preia Președinția Consiliului UE la 1 ianuarie 2014.

Având în vedere progresele făcute în ceea ce privește adoptarea și punerea în aplicare progresivă a principiilor europene în regiunea Balcanilor de Vest, considerați că o cale similară, sprijinită pe o abordare bazată pe condiționalitate, ar putea funcționa și în cazul țărilor Parteneriatului Estic, de exemplu în cazul Republicii Moldova?

Summit-ul de la Vilnius, care urmează să aibă loc în luna noiembrie și care va fi găzduit de președinția lituaniană, oferă un prilej important de a revizui progresele realizate de la Summit-ul anterior de la Varșovia din 2011. Va marca, de asemenea, patru ani de la lansarea Programului Parteneriatului Estic de la Praga, la începutul anului 2009.

Deși este posibil ca planurile pentru Vilnius să fie ambițioase, acestea reflectă obiectivele fundamentale ale Politicii de Vecinătate, care își propune să stabilească o relație privilegiată, bazată pe valorile comune ale democrației, drepturilor omului și statului de drept, creșterea prosperității economice prin reforme de piață vaste, evitând totodată apariția unor noi linii de separare în cadrul continentului european. Acorduri de asociere, precum și zone de liber schimb profunde și cuprinzătoare, au fost stabilite atât cu Ucraina, cât și cu Republica Moldova și, cel mai recent, cu Georgia. Liberalizarea și facilitarea vizelor sunt, de asemenea, o parte vitală a agendei politicii de vecinătate. În această privință, Republica Moldova rămâne în prim-plan, realizând un progres considerabil în privința reformelor impuse. Progresele din acest domeniu vor consolida legăturile dintre cetățenii acestei regiuni și UE, vor stimula o mai bună înțelegere și vor oferi mai multe oportunități pentru ca generația tânără să descopere tinerii din statele membre UE.

Nu există nicio îndoială că potențiala perspectivă a Republicii Moldova de aderare la UE, oricât de îndepărtată pare, ar putea oferi un stimulent în plus pentru realizarea procesului de reformă din această țară. Totuși, în joc se află interese strategice mai mari în această regiune, care necesită o gestionare atentă, nu în ultimul rând rolul Rusiei în procesul de reglementare transnistreană, precum și în sectorul energetic în ansamblu, în care Republica Moldova este deosebit de vulnerabilă.

Într-un discurs recent, Comisarul responsabil cu Politica de Vecinătate, Ștefan Füle, a făcut aluzie la această provocare, făcând referire în mod specific la „*conflictele regionale nesoluționate*”, precum și la „*proiectul Uniunii Vamale și al Uniunii Eurasiatice cu Rusia, care devine tot mai important*”. A subliniat că „*este crucială definirea unei viziuni pentru coexistența și îmbogățirea reciprocă a proiectelor regionale, astfel încât să nu se ajungă la două seturi diferite de reguli în spațiul economic al Uniunii Europene și în Uniunea Vamală. Am ridicat această problemă în dialogul cu Rusia și s-au demarat discuții pentru a face cadrul de reglementare pentru Uniunea Vamală cât se poate de compatibil cu normele Uniunii Europene*” (Discursul Comisarului Füle de la Conferința Anuală a Ambasadorilor Polonezi, Varșovia, 25 iulie, 2013).

Acesta va fi, în orice caz, un proces îndelungat. Dar, atâta timp cât rămâne perspectiva unei integrări mai mari în UE, acest lucru în sine oferă un stimulent important pentru țări precum Moldova și Ucraina de a continua realizarea unor reforme care vor aduce, în sine, beneficii pentru cetățenii ambelor țări.

Interviu realizat de Oana Mocanu și Agnes Nicolescu

publicații

Romanian Journal of European Affairs - Ediția de toamnă 2013

În numărul din septembrie al RJEA sunt incluse articole ce tratează criza economică a UE, relațiile economice transatlantice, provocările cu privire la securitatea energetică în regiunea arctică, aderarea Croației la UE și evoluțiile înregistrate în ceea ce privește protecția minorității maghiare din Slovenia.

Nicoleta Corbu, profesor universitar și decan al Facultății de Comunicare și Relații Publice, Școala Națională de Științe Politice și Administrative, București, și **Oana Ștefăniță**, doctorand al Școlii Doctorale de Științe ale Comunicării, în cadrul aceleiași universități, tratează una dintre cele mai importante provocări cu care se confruntă UE în contextul crizei actuale, anume modul în care fluctuează susținerea publică a proiectului european în contextul crizei de încredere și credibilitate cu privire la viitorul economiei UE. Autorii ajung la concluzia că această criză influențează perspectivele UE dar doar în măsura în care temperează optimismul, pe care îl transformă în moderație. Acest rezultat poate fi extins și asupra altor state din centrul și estul Europei, datorită evoluției lor similare.

Florin Bonciu, prorector al Universității Româno - Americane din București, analizează contextul internațional în care au fost lansate negocierile, în iulie 2013, dintre Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii cu privire la Parteneriatul Transatlantic pentru

Comerț și Investiții. Contextul este marcat atât de eșecurile repetate ale negocierilor de la Doha, cât și de încercările și realizările anterioare înregistrate de UE și SUA în vederea creării unui parteneriat transatlantic. Autorul este de părere că circumstanțele actuale sunt mai favorabile pentru succesul unui parteneriat transatlantic dar, în același timp, el subliniază că există unele aspecte sensibile ce riscă să deterneze și să încetinească negocierile. Lucrarea semnalează în concluzie existența mai multor consecințe pozitive imediate ale Parteneriatului Transatlantic pentru Comerț și Investiții, cu privire la creșterea economică și crearea de locuri de muncă. De asemenea, conchide autorul, există un potențial semnificativ de a implementa acest parteneriat în întreaga Americă de Nord, prin intermediul NAFTA, precum și în alte state cu care UE și/sau SUA dețin acorduri de liber schimb.

În articolul său, **Ana Maria Ghimiș**, doctorand în cadrul Universității Babeș Bolyai, Cluj-Napoca, și coordonator al departamentului de cercetare, Bucharest Centre for European Policy Evaluation, urmărește o abordare critică asupra uneia dintre cele mai acute provocări la adresa securității energetice: regiunea arctică. Până nu demult considerată a fi doar un deșert înghețat, asupra căruia nimeni nu a ridicat pretenții și nu a manifestat interes, datorită încălzirii globale, progresului tehnologic și creșterii nevoii de

resurse energetice, regiunea arctică a devenit un punct fierbinte unde țări precum SUA, Canada, Norvegia, Danemarca și Rusia au demarat o reală cursă energetică. Datorită incertitudinilor de natură legală, lipsei unei proceduri legale directe și coerente în cadrul dreptului internațional, competiția arctică nu are reguli, orice stat putând interveni și cere soluții care să fie adecvate intereselor proprii. Acest aspect complică și mai mult lucrurile într-o regiune deja instabilă. O parte din actori consideră regiunea drept una internațională, un bun comun, care poate fi explorat și exploatat de oricine. Pe de altă parte, statele limitrofe consideră că dețin drepturi de suveranitate asupra regiunii. Autorul explică, de asemenea, și modul în care jocul tinde să se complice, pe măsură ce jucători ce nu au contact direct cu regiunea (UE, China, Japonia, NATO și Coreea de Sud), încearcă să intervină și să influențeze în favoarea lor cursul evenimentelor.

Wadim Strielkowski, profesor de economie la Institutul de studii economice, Facultatea de științe sociale, Universitatea Carol din Praga, **Kristyna Šárková**, absolvent al aceluiași institut și **Tomasz Żornaczuk**, cercetător în cadrul Institutului Polonez pentru Afaceri Internaționale, tratează subiectul aderării Croației la UE și eventuale scenarii ale migrării forței de muncă din Croația către uniune. Concluzia la care autorii ajung este aceea că scenariul cel mai probabil este cel al unei migrații moderate, care poate fi ținută sub control. Pe termen lung, fluxul migrator din Croația în UE 15 poate atinge 175-185 de mii de persoane. Creșterea economică și implementarea de reforme în contextul unei aderări de succes va conduce la eliminarea oricăror presiuni migratorii. Autorii subliniază faptul că croații care au fost cei mai motivați să migreze au făcut-o deja, nemaiașteptând neapărat aplicarea liberei circulații a forței de muncă în UE.

Sigrid Lipott, asistent, Istoria Relațiilor Internaționale, Universitatea din Trieste, Italia, și cercetător post-doctoral în cadrul Universității bilingve din Fribourg, Elveția, examinează modul în care a evoluat protecția minorității maghiare din Slovenia. Pe lângă prezentarea principalelor aspecte și evoluții ale minorității maghiare, articolul tratează subiectul protecției minorităților atât la nivel teoretic cât și empiric. Cele mai bune practici în ceea ce privește minoritatea maghiară din Slovenia constau într-o legislație vastă în domeniul protecției minorităților, legislație implementată sau susținută de numeroase programe, strategii și rezoluții în diverse domenii sociale.

Articolele complete vor fi disponibile la adresa www.ier.ro/rjea. Pentru versiunea tipărită, vă rugăm să ne contactați la adresa: sales-rjea@ier.ro.

Oana Mocanu

Broșura „Inițiativa cetățenească europeană”

Anul 2013 a fost declarat „Anul European al Cetățenilor” cu scopul de a stimula o mai bună cunoaștere și informare cu privire la drepturile conferite de cetățenia europeană. În acest context, **Centrul de Informare Europe Direct București** a lansat broșura „Inițiativa cetățenească europeană”, adresată cetățenilor români, cu privire la beneficiile oferite de statutul de cetățean european, precum și la modul în care cetățenii europeni pot participa activ la *viața democratică* a UE.

Prima parte a broșurii este dedicată explorării conceptului de „cetățean european” și prezentării drepturilor pe care le conferă această calitate locuitorilor statelor membre UE. Înțelegerea și cunoașterea acestor drepturi de către cetățeni reprezintă primul pas către responsabilizarea acestora cu privire la implicarea *civică*. Cetățenia europeană are un caracter multidimensional, ea fiind parte componentă a activității sociale, culturale, economice și politice.

Inițiativa cetățenească este prezentată sub patru aspecte: baza legislativă, reguli de promovare, cadrul organizatoric și exemple concrete de inițiative cetățenești. Aceasta le oferă cetățenilor europeni posibilitatea de a propune proiecte legislative în domenii în care Uniunea deține atribuții de legiferare, astfel asigurându-le o participare activă la elaborarea deciziilor care îi privesc în mod direct.

Broșura oferă o imagine de ansamblu asupra întregului proces de elaborare a unei inițiative cetățenești. Tratatul de la

Lisabona a fundamentat cadrul legislativ al inițiativei cetățenești și a fost urmat de o serie de reglementări, ce au avut ca scop *valorificarea și consolidarea democrației participative la nivelul Uniunii*. Pe lângă informarea corespunzătoare și susținerea inițiativelor cetățenești, este necesar ca cetățenii să cunoască *criteriile ce trebuie îndeplinite* pentru demararea unei inițiative cetățenești. Totodată, sunt prezentate o serie de exemple concrete de inițiative cetățenești aflate în derulare: Inițiativa europeană pentru pluralism media (European Initiative for Media Pluralism), Venitul minim garantat (Unconditional Basic Income - UBI/VMG), Pune capăt Ecocidului în Europa (End Ecocide in Europe: A Citizens' Initiative to give the Earth Rights). Aria largă de preocupări a acestora include

educația, nivelul de trai, comunicarea inter-culturală, protecția mediului, energia și circulația. Ultima secțiune a broșurii prezintă avantajele cetățenilor români, prin prisma apartenenței la UE. Acestea includ, printre altele: accesul la o piață a muncii plină de oportunități, posibilitatea de a călători în spațiul european sau formarea într-un mediu academic din spațiul european.

La realizarea broșurii au participat atât personalul biroului studii și analize, cât și stagiarilor IER: Oana Iftime, Veronica Butoi, Sergiu Căpîlnean, Laurențiu Răducu.

Mădălina Popa, stagiar

Jean-Paul Bled, Edmond Jouve, Christophe Réveillard

Dictionnaire historique et juridique de l'Europe

Presses Universitaires de France, Paris, 2013

Un răspuns pluridisciplinar la problematica Europei și a Uniunii Europene

În iunie 2013 în cadrul colecției „Major” editate de prestigioasa editură *Presses Universitaires de France* a apărut, sub forma unui dicționar, lucrarea *Dictionnaire historique et juridique de l'Europe*.

Prezenta lucrare abordează prin intrările sale ansamblul problematicii Uniunii Europene reunind studiul juridic cu cel politic, pentru a sublinia aportul istoric și cultural al Europei. Avem astfel de-a face cu intrări care se referă atât la dreptul Uniunii Europene, politicile și instituțiile sale, istoria Comunității Europene, dar și la problemele de actualitate, precum criza din zona euro sau extinderea frontierelor sale.

O mare parte a dicționarului este alcătuită din mai multe intrări istorice, fiind astfel extins câmpul geografic către marea Europă continentală și propriile sale probleme.

Acestea acoperă perioada marelui secol XX (de la 1870 până în zilele noastre), punând însă la dispoziția cititorilor o bază de cunoștințe istorice suficiente pentru a înțelege/aborda rădăcinile și cauzele problemelor contemporane. În acest context, un loc aparte este rezervat conflictelor mondiale și regionale, Războiului Rece și tratatelor europene de securitate.

În cele din urmă, un loc important a fost rezervat înregistrărilor din domeniul culturii generale necesare pentru cunoașterea problemelor europene, precum evoluția gândirii europene contemporane, în funcție de curentele filozofice existente la un moment dat, dar, de asemenea, și în funcție de curentele literare existente, prin alegerea de mari scriitori din secolul XX până în zilele noastre.

În acest context trebuie semnalată intrarea referitoare la relațiile dintre Uniunea Europeană și România, elaborată de **Mihai Sebe**, expert în cadrul Institutului European din România. Este expusă o analiză succintă a traseului european și euro-atlantic parcurs de România după Revoluția din 1989. Autorul realizează o radiografie a evenimentelor derulate pe parcursul ultimelor două decenii și evidențiază eforturile depuse de statul român în realizarea obiectivelor de aderare la UE.

Pentru mai multe detalii cu privire la această lucrare, vă rugăm să vizitați:

http://www.puf.com/Major:Dictionnaire_historique_et_juridique_de_l%27Europe

Andreea Nichita, stagiar

actualitate

Jurisprudența CEDO, tot mai accesibilă publicului larg

Numărul de documente privind jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) crește constant, nu numai în limbile oficiale ale Curții (engleza și franceza), ci în tot mai multe limbi ale statelor parte la *Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*.

Pe site-ul Curții (<http://www.echr.coe.int/>) se găsesc traduse diverse materiale utile pentru înțelegerea jurisprudenței CEDO, precum fișe tematice, Convenția CEDO, ghiduri (de ex. Ghid practic cu privire la admisibilitate) etc.

HUDOC, baza de date online în care sunt încărcate hotărârile și deciziile Curții, conține, în afară de engleză și franceză, traduceri ale cauzelor în alte 19 limbi ale statelor membre.

Ca număr de documente (cauze, rezumate) traduse și disponibile online, limba română se află pe locul al doilea (aproape 1400 documente), după limba turcă (aproape 1800 documente), urmată de limba rusă (peste 900 documente).

Numărul de documente traduse nu reflectă și numărul de cauze pronunțate împotriva unui stat, deoarece sunt traduse și cauze împotriva altor state, considerate importante

pentru drepturile omului, în general. Mai mult, contorizarea documentelor traduse în limba română este comună pentru România și pentru Republica Moldova.

Cele mai multe cauze traduse în limba română au fost încărcate fie cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii și al Regiei Autonome „Monitorul Oficial” S.A. (peste 200 de cauze inițial publicate în Monitorul Oficial), fie cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii și al Institutului European din România (peste 700 de cauze, nepublicate în Monitorul Oficial).

Reamintim că Institutul European din România traduce în limba română cauzele CEDO în baza *Protocolului Trilateral de Colaborare convenit între Ministerul Afacerilor Externe, Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul European din România*.

De asemenea, sunt disponibile și traduceri efectuate cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (inclusiv rezumate), traduceri efectuate în cadrul proiectului *Bringing Convention standards closer to home: Translation and dissemination of key ECHR case-law in target languages* (proiect de cca 800 000 €, care a vizat

Republica Moldova, alături de Albania, Armenia, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Georgia, Muntenegru, Serbia, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Turcia și Ucraina).

Probabil că, în timp, baza de date HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.px#%7B%22documentcollectionid2%3A%22%2C%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%2C%22DECISIONS%22%7D>) va deveni cea mai importantă bază de date și pentru versiunea în limba română a cauzelor CEDO, deoarece are avantajul de a reuni într-un singur loc traduceri efectuate de entități diferite. De asemenea, interfața este intuitivă, motorul de căutare complex, putând fi efectuate căutări după tipuri de documente, dată, numărul cererii, stat, limbă, cuvinte-cheie, articole invocate, articole încălcate sau nu etc.

În concluzie, site-ul Curții și baza de date asociată vor facilita din ce în ce mai mult accesul specialiștilor și al publicului larg la jurisprudența CEDO, nu numai prin publicarea cauzelor în limbile oficiale ale Curții, ci și prin traducerea acestora și a altor documente conexe, standardele CEDO fiind astfel mai bine înțelese, puse în practică și diseminate.

Laura Mihăilescu

Participarea IER la cel de-al treilea Seminar internațional privind vecinătatea, organizat de Universitatea Kadir Has în Istanbul, Turcia

Centrul pentru studii europene din cadrul Universității Kadir Has, Istanbul a organizat în perioada 25 - 30 iunie a.c. cel de-al treilea *Seminar internațional privind vecinătatea* (3rd International Neighbourhood Seminar). Evenimentul a reunit experți din mediul academic, think-tankuri, donatori internaționali și centre de analiză din regiunea Mării Negre, a Mării Mediterane și a Mării Caspice. Conferința a beneficiat de prezența unor specialiști de la Harvard Kennedy School, de la Centrul internațional pentru studii elenice și mediteraneene, de la Centrul pentru economie și energie al Universității Surrey, de la Universitatea de stat MGIMO (Moscova) și din cadrul UNDP Istanbul.

Au fost aduse în discuție principalele caracteristici și tendințe ale regiunii Mării Negre: conflictele „înghețate”, identitățile etnice multiple, disparitățile economice și de ordin politic importante la nivelul statelor, dar și rolul BSEC (Black Sea Economic Cooperation) ca instrument de cooperare regională, menționându-se numeroasele inițiative ale României în acest cadru. Au fost totodată remarcate vulnerabilitățile formatului actual de colaborare, printre care se numără agendele naționale aflate în competiție. O atenție deosebită a fost acordată dezbaterii recentelor evenimente politice din Turcia, precum și mișcărilor ample de stradă din regiunea Africii de Nord și din Orientul Mijlociu.

Printre vorbitorii invitați s-au numărat experți independenți, practicieni și cadre academice atât din spațiul Mării Mediterane și al Mării Negre, cât și din SUA. Una dintre principalele amenințări la adresa securității și a stabilității regionale, abordate de majoritatea vorbitorilor, constă în radicalismul islamic. Mișcările sociale și politice din ultimii doi ani din Orientul Mijlociu și nordul Africii au generat provocări suplimentare pentru capacitatea actorilor regionali, fie statali, fie organizații internaționale, non-guvernamentale sau donatori, de a gestiona evenimentele, pe măsură ce acestea aveau loc, și consecințele acestora.

În ultimele două zile ale seminarului, participanții au fost implicați în elaborarea și expunerea unor propuneri de proiecte (project planning and implementation) în cadrul unor sesiuni moderate de prof. Benjamin J. Broome, Hugh Downs School of Human Communication Arizona State University. Participanții au avut prilejul de a formula și a dezbate modalități practice prin care să pună în aplicare propunerile de proiecte elaborate alături de colegii de seminar.

Agnes Nicolescu

A șasea ediție a Școlii Române de Dezvoltare organizată de Ministerul Afacerilor Externe și Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Dezvoltare din România (FOND), 15-17 iulie 2013, Sibiu

Am reprezentat Institutul European din România la cea de-a șasea ediție a Școlii Române de Dezvoltare organizată de MAE în parteneriat cu FOND. Acest eveniment anual a reunit actorii relevanți în domeniul cooperării pentru dezvoltare - reprezentanți ai ministerelor de linie din România, ai noilor state membre ale Uniunii Europene, ai guvernelor statelor partenere, ai sectorului neguvernamental, atât din țară, cât și din statele prioritare pentru politica de cooperare pentru dezvoltare a României, precum și reprezentanți ai mediului academic și ai mass-media naționale.

Școala Română de Dezvoltare reprezintă un forum de dezbateri și schimb de experiențe, având ca obiectiv consolidarea cunoștințelor și a capacității naționale în domeniul cooperării pentru dezvoltare.

Ediția din acest an a urmărit revizuirea *Strategiei naționale privind cooperarea pentru dezvoltare*, bazată pe expertiza și potențialul actorilor naționali, în acord cu dezbaterile, prioritățile și principiile care definesc agenda pentru dezvoltare la nivel european și internațional.

Cu acest prilej am asistat la prezentarea modelului polonez de cooperare pentru dezvoltare precum și la prezentarea modelului croat. O atenție sporită a fost acordată noului cadru financiar multianual 2014 - 2020 și a implicațiilor pe care acesta le aduce.

Pentru mai multe detalii, a se vedea <http://www.fondromania.org/pagini/scoala-romana-de-dezvoltare-editia-201-2.php>

Mihai Sebe

analiză | opinie

Procesul extinderii Uniunii Europene

Reprezentanța Comisiei Europene în România a organizat, în data de 10 iulie 2013, conferința cu titlul *Procesul extinderii Uniunii Europene*. Conferința a avut loc în contextul a două evenimente recente, foarte importante pentru UE. Este vorba despre aderarea Croației la UE și debutul Președinției Consiliului UE a Lituaniei, ambele având loc în aceeași zi, 1 iulie 2013. Astfel, conferința a avut ca principal obiectiv identificarea principalelor evoluții ale agendei de extindere a UE în Balcanii de Vest, precum și perspectivele Turciei și statelor vecine din Europa de Est, într-o perioadă marcată de incertitudine și provocări globale semnificative. În plus, participanții la dezbateri și-au propus să determine poziția României cu privire la principalele provocări la adresa politicii europene de extindere, precum și cu privire la viitorul procesului de extindere. Nu în ultimul rând, privitor la președinția lituaniană, o importantă temă de discuții a fost agenda președinției și modul în care ea va administra procesul și perspectivele de largire pe durata următoarelor șase luni.

Structurat în trei sesiuni de dezbateri, evenimentul a fost onorat de prezența unui număr mare de participanți, membri ai UE și ai instituțiilor publice, reprezentanți ai altor state membre, ai mediului academic, precum și ai societății civile. Dezbaterile s-au centrat pe tema largirii UE și a perspectivelor în acest sens în contextul instabilității economice, marcat de prezența tensiunilor civile și sociale în multe din statele membre UE și vecine. În ciuda avantajelor extinderii, înțelegând drept un proces sincronizat de evoluție către și a UE, bazat pe dialog inclusiv și o abordare pro-activă (Vladimir Jarmolenko), aceasta rămâne una din politicile europene ce provoacă dispute aprinse, fiind contestată de retorica populistă ce se bazează pe un anumit tip de uzură (Leonard Orban). Prezența din ce în ce mai vizibilă a reticenței statelor membre atunci când vine vorba despre procesul de extindere reprezintă o viziune limitată, din moment ce oprirea extinderii ar conduce la diluarea cooperării și la intensificarea retoricii naționaliste atât în statele membre de la periferie cât și în cele candidate (Erwan Fouéré). Este, de asemenea, important ca ușa Uniunii Europene să rămână deschisă pentru că procesul de extindere este important pentru UE nu doar datorită faptului că este o datorie morală față de Balcanii de Vest, Turcia și țările din Parteneriatul Estic, ci și datorită faptului că reprezintă o oportunitate pentru Uniune de a obține zone de contact cu principalii săi parteneri asiatici, Rusia și China (Oana Popescu). Cu toate acestea, domnul Sergiu Celac este de părere că se impune o regândire a instituțiilor și a politicii de vecinătate, pentru că soluțiile de tipul politicilor unice, cu aplicativitate universală, nu funcționează în general și în special în Balcani, regiune care este în continuare martora tensiunilor (Bosnia-Hertzeșgovina), a sensibilității emoționale (F.R.Y a Macedoniei) și a scepticismului la adresa Europei (Turcia).

În urma Summit-ului de la Salonic din 2003, Balcanii de Vest, o regiune europeană încărcată de provocări, unde toate proiectele majore derulate de-a lungul secolelor au reprezentat surse de tensiune și iritare atât la nivel local cât și în regiunile limitrofe, a primit o nouă foaie de parcurs. Aceasta a condus la stabilizarea regiunii în paralel cu stabilirea obiectivului comun tuturor statelor din regiune, de a deveni membre ale UE (Ovidiu Nahoi). Principalele probleme sunt reprezentate de lipsa de structură, de ordine și de reprezentare publică la nivelul discursului politic. Cu toate acestea, prin mecanismele sale, caracterul de *soft power* al UE începe să asigure existența acelei structuri instituționale indispensabilă pentru obținerea necesarului grad de bunăstare în țările respective. Prin intermediul mecanismelor sale, UE va ajuta astfel Balcanii de Vest să depășească tensiunile, diferendele și conflictele, identificând numitori comuni pe baza cărora să se asigure cooperarea regională (Oana Popescu).

Începând cu Slovenia și continuând cu povestea de succes a Croației, care a culminat cu recenta sa aderare la UE, celelalte state din Balcanii de Vest, precum și statele din Parteneriatul Estic, beneficiază de un stimulent puternic pentru a continua reformele. Această evoluție pozitivă s-a datorat apariției unei noi generații de politicieni, compusă din decidenți mai tineri și mai apropiați de valorile europene. Aceasta a asigurat menținerea popularității de care se bucură acolo UE (Sergiu Celac), aderarea la uniune rămânând principalul factor motivațional în țări precum Muntenegru, Bosnia și Albania (Oana Popa). În ceea ce privește Turcia, trebuie pusă întrebarea dacă aceasta dorește în continuare să devină membră a UE, având în vedere evenimentele recente și discursurile politice de acolo. În orice caz, statutul de membră a UE al Turciei ar fi stabilizator pentru regiune, din moment ce politica Turciei a influențat puternic Balcanii în ultimele secole (Adrian Cioroianu).

În legătură cu o posibilă aderare a Ucrainei și a Republicii Moldova, nu este clar, în acest moment, dacă cele două țări doresc să adere la UE, pentru că ele nu au făcut nici măcar primii pași în această direcție (Oana Popa). Atât timp cât UE nu va explica statelor candidate beneficiile statutului de membru, vor exista tensiuni (Balasz Barabaș), intensificate de faptul că statele comuniste experimentează dificultăți cu privire la implementarea unei modernizări de tip occidental, al doilea șoc după cel presupus de modernizarea de tip sovietic. Ele trebuie să își consolideze identitățile și să lase în urmă naționalismul și tensiunile sociale (Péter Balász). În lipsa unei perspective de largire, statele din Parteneriatul Estic se vor distanța de UE și, neavând altă alegere, vor adera la proiectul rusesc al Uniunii Eurasiatice (Armand Goșu). În acest context, a subliniat domnul Vladimir Jarmolenko, următorul Summit al Parteneriatului Estic, ce va avea loc în Vilnius (în această toamnă) se va dovedi a fi un *summit al oportunităților* atât pentru Est cât și pentru UE.

Din această perspectivă, România este un susținător constant al procesului de largire, din moment ce acesta facilitează reforme economice și investițiile străine directe, oferă acces la o piață deschisă, la libera circulație a muncitorilor etc. Extinderea contribuie, de asemenea, la componentele *soft* și *hard* ale securității europene, și prezintă avantaje pentru toate părțile (Luminița Odobescu). Cu toate acestea, trebuie subliniat faptul că, din punctul de vedere al României, este important ca extinderea UE să vizeze nu numai Balcanii de Vest, ci și statele din vecinătatea Estică (Armand Goșu). Aderarea Republicii Moldova trebuie să rămână, în acest sens, un obiectiv important al politicii externe române. Nu în ultimul rând, România trebuie să întrețină relații bune cu toți vecinii din Balcani, nu doar cu Serbia (Adrian Cioroianu).

Principala problemă atunci când vorbim despre extinderea UE nu este de natură instituțională sau legală, ci de natură economică, datorându-se inegalităților omniprezente. Acestea sunt cauzate de natura eterogenă a UE, marcată de diferențe de natură culturală și de dezvoltare, generatoare de discrepanțe fundamentale între statele membre. Perioadele de omogenizare au fost întotdeauna prea scurte, în vreme ce criza nu a făcut altceva decât să mărească diferențele de competitivitate (Niculae Idu). Toate acestea în contextul în care Federația Rusă și Turcia își dezvoltă statutul de centre de influență, putând să devină, în contextul diviziunilor ce macină cadrul UE-28, alternative viabile la acesta. Trebuie tras un semnal de alarmă cu privire la faptul că, în timp ce diviziunile interne duc la formarea mai multor blocuri în interiorul uniunii, și la o implicită lipsă de coerență, statele care se află la periferie cresc în număr (Péter Balász).

Nicolae Gavrileş, stagiar

Forumul Cetățenesc: Combaterea efectelor crizei economice

Biroul de Informare al Parlamentului European în România, împreună cu Reprezentanța Comisiei Europene în România și Institutul European din România au organizat în data de 15 iulie 2013 dezbaterile Forumului Cetățenesc, intitulată *Măsuri europene pentru combaterea efectelor crizei economice*.

Pe fondul echilibrării puterii la nivel instituțional și, totodată, al obiectivului comun al înfăptuirii unei uniuni bancare, printre principalele măsuri de combatere a crizei propuse de lectorii acestei dezbateri pot fi amintite acțiunile directe în susținerea statelor membre cu dificultăți financiare semnificative, modelarea politicilor europene în acord cu realitatea economică, caracterizată de creștere economică negativă sau chiar stagnare și de un grad de ocupare a forței de muncă scăzut, dar și preocuparea pentru programarea financiară 2014-2020. Aceasta din urmă va beneficia de o monitorizare mult mai strictă din partea Comisiei Europene, dar și de un buget relativ mai redus în comparație cu perioada financiară precedentă. Toate acestea sunt în acord cu implementarea măsurilor de combatere a fraudei și a evaziunii fiscale.

Principala idee enunțată de către invitați a fost oportunitatea unor reforme structurale, complementare măsurilor de austeritate din domeniul politicilor fiscale și bugetare. De

asemenea, se dorește reforma guvernanței economice prin coordonarea politicilor economice naționale ale statelor membre, mai ales în contextul flexibilizării criteriilor Comisiei Europene în ceea ce privește extinderea orizontului de redresare a deficitului bugetar și a datoriei publice.

După acordul preventiv din 29 mai, în urma căruia au fost elaborate 8 recomandări specifice pentru România, printre care și reforma sistemului sanitar, fiscal și facilitarea investițiilor străine directe, semnalul de alarmă va fi tras din nou prin vizita la București a reprezentanților Troikăi din perioada 17-30 iulie a.c. ce are drept obiectiv, printre altele, negocierea unui nou acord preventiv pentru România.

În ceea ce privește viitorul statelor membre în comunitatea europeană, concluziile discuțiilor s-au axat inclusiv pe identificarea unei opțiuni optime între „mai multă Europă” și „mai puțină integrare”. De asemenea, se pune problema necesității reorientării spre politici economice în beneficiul cetățeanului, îndeosebi în lumina viitoarelor alegeri euro-parlamentare și în conformitate cu prevederile Tratatului de la Lisabona care acordă o importanță deosebită practicii democrației participative.

Adriana Petre, stagiar

PE

ACTUALITATEA LA PARLAMENTUL EUROPEAN

Sesiunea 1 – 4 iulie 2013, Strasbourg

Sesiunea plenară a avut loc în zilele în care **Croația a aderat la UE**, devenind al 28-lea stat membru, iar **Lituania a preluat președinția Consiliului UE**, înlocuind Irlanda. A fost și sesiunea în care Parlamentul European a aprobat **aderarea Letoniei la zona euro**, acordul politic privind bugetul UE pe termen lung și noul Ombudsman European. Dezbaterile au privit și subiecte precum respectarea valorilor europene în Ungaria, situația din Bulgaria și cazul Prism. Premiul Saharov a fost înmănat disidentului cubanez Guillermo Fariñas, care îl câștigase în 2010.

Agenda reuniunii plenare a mai cuprins și alte teme de interes, precum cadrul financiar multianual 2014-2020, schimbarea climatică, protecția datelor, produsele farmaceutice, închiderea televiziunii publice naționale din Grecia și siguranța drumurilor.

Deputații europeni au aprobat un plan de întârziere a comercializării noilor permise de emisii de CO2 în vederea creșterii prețurilor acestora. Prin aceasta, planul urmărește creșterea investițiilor în tehnologiile verzi ca alternativă la plata permiselor.

Nominalizarea candidaților pentru postul de Președinte al Comisiei Europene de către partidele politice europene, cu suficient timp înainte de alegeri, încât să se poată desfășura o campanie la nivelul Uniunii, pe teme europene, a făcut obiectul unei rezoluții votate în plen. Candidații la președinția Comisiei trebuie să-și prezinte personal programele politice, în fiecare stat membru, iar numele partidelor politice trebuie să fie înscrise pe buletinele de vot.

Cadrul Financiar Multianual 2014 - 2020 a primit un vot, pe baza rezoluției prezentate în plen. Variantele finale ale textelor legislative vor fi votate în septembrie, când Parlamentul European poate aproba cadrul financiar doar cu majoritate calificată.

Mai buna protecție a datelor cetățenilor UE a constituit tema dezbaterii comune, împreună cu reprezentanții Comisiei și ai Consiliului. Această dezbateră a pornit de la cazul PRISM din SUA, care aduce în actualitate implicațiile supravegherii internetului asupra vieții private a cetățenilor. UE a subliniat nevoia de a grăbi reforma protecției datelor personale a cetățenilor săi. Articole recente din presă privesc un alt program secret de supraveghere, Tempora, despre care se presupune că ar fi implementat de o agenție de spionaj din Marea Britanie.

Evaluarea respectării valorilor europene în Ungaria, în prezența Premierului Orbán, a fost urmată de votarea unei rezoluții privind recomandările adresate autorităților maghiare pentru a corecta imediat orice încălcare a valorilor fundamentale ale UE. Textul rezoluției precizează că nerespectarea acestor valori de către autoritățile maghiare va face ca PE să recurgă la articolul 7.1 din Tratatul UE, conform căruia Consiliul de Miniștri poate stabili dacă există un risc clar de încălcare gravă.

Sunt prevăzute **pedepse mai mari pentru infractorii cibernetici** în întreaga Uniune, în propunerea de directivă votată în plen. Parlamentul și Consiliul au agreeat noi reguli, pentru a preveni atacurile cibernetice și pentru intensificarea cooperării în domeniul poliției și în cel juridic. Obligația care le revine statelor membre este ca punctele de contact identificate să răspundă în termen de opt ore cererilor urgente de ajutor, astfel încât să facă posibilă o cooperare mai eficientă a forțelor de poliție. În comunicatul de presă al PE se arată că „Persoanele juridice, cum ar fi companiile, vor fi răspunzătoare pentru infracțiunile

Sursa: http://www.flickr.com/photos/european_parliament

comise în beneficiul lor (de exemplu, pentru angajarea unui hacker care să obțină acces la bazele de date ale unui competitor). Pedepsele pot include ca respectivele persoane juridice să nu mai fie eligibile pentru contracte publice sau să le fie închisă activitatea.”

Membrii PE au dezbătut tema substanțelor prioritare care ar putea reprezenta un **risc pentru mediul acvatic**, mai ales pentru apele de suprafață. Lista UE de supraveghere cuprinde, pentru prima dată, trei produse farmaceutice.

Grecia a atras atenția PE în dezbaterile comune, cu Comisia și Consiliul, pe tema închiderii televiziunii publice (ERT) care a survenit la 11 iunie. Această decizie a guvernului grec a fost obiectul a numeroase reacții și proteste, în urma cărora cel de-al treilea partid din coaliția de guvernare, Stânga Democrată, și-a retras sprijinul acordat guvernului.

Pentru detalii, a se vedea <http://www.europarl.europa.eu/news/ro>

Mariana Bara

UE

Prioritățile Președinției Lituaniene pentru anul 2013

EU2013.LT

Pentru prima oară după aderarea sa, Lituania preia controlul Președinției Consiliului Uniunii Europene pentru cel de-al doilea semestru al anului 2013 (1 iulie - 31 decembrie). Pe agenda sa sunt incluse trei obiective majore: o Europă credibilă, o Europă în dezvoltare și o Europă deschisă. Sarcinile vor fi îndeplinite în strânsă legătură cu Comisia Europeană, Parlamentul European, continuând agenda UE cu Irlanda și Grecia, pentru programul de 18 luni al triadei.

Întrucât criza financiară a destabilizat economia de piață, primul obiectiv al Președinției lituaniene este asigurarea pe termen lung a unei creșteri durabile în Europa prin concentrarea asupra creșterii competitivității Statelor Membre, continuând cu politici responsabile ale finanțelor publice și oferind stimulente pentru potențiale investiții în economie. Un alt obiectiv este asigurarea stabilității financiare și restabilirea credibilității instituțiilor financiare, care reprezintă doar o cale pentru un obiectiv mai important - stabilirea unui acord în vederea instituirii Uniunii Bancare. Îndrumări pentru crearea unui echilibru (prin monitorizarea dezechilibrelor) în politica financiară a UE au fost elaborate din 2012 prin implementarea Tratatului Interguvernamental și prin cel de-al doilea pachet al guvernantei economice. Statele membre vor fi sub supraveghere continuă pentru ca guvernanta economică să reflecte reformele economice și sociale ale UE (din Tratatul de Stabilitate, Coordonare și Guvernanta) la nivel național. Totuși, toate inițiativele menționate anterior ar fi fost în zadar dacă nu ar fi existat o constrângere împotriva fraudei și evaziunii fiscale inclusă în Agenda Președinției lituaniene.

Cel de-al doilea obiectiv major al celei de-a doua Președinții din 2013 este stabilirea treptată a unei Piețe Interne

competitive, dezvoltarea de tehnologii de ultimă oră și, în același timp, aducerea în prim plan a economiei verzi și a zonelor intensive în forța de muncă. În ceea ce privește sprijinul financiar pentru aceste inițiative, Președinția lituaniană va adopta primul buget UE pentru 2014. Pe agenda digitală, următoarea provocare vizând anul 2015 o reprezintă dezvoltarea unei piețe digitale UE comune. Alte inițiative importante de consolidare a pieței unice au fost propuse în ceea ce privește Regulamentele privind Siguranța Produselor și Supravegherea Pieței (facturarea electronică în achiziții publice și reducerea costurilor pentru comunicațiile de bandă largă) pentru încurajarea consumatorilor și a întreprinderilor mici și mijlocii prin reducerea costurilor de exploatare și creșterea eficienței infrastructurii comunicațiilor electronice.

Împreună cu Comisia Europeană, Lituania va găzdui conferința ICT de nivel înalt de pe 6-8 noiembrie 2013, din Vilnius, cu scopul de determina, printre alte aspecte importante, dezvoltarea unei infrastructuri energetice europene moderne și de a discuta o primă listă a proiectelor energetice de interes comun.

Toate aceste inițiative au fost luate în avantajul cetățenilor. Astfel o problemă îngrijorătoare în zilele noastre o reprezintă excluderea socială în creștere întrucât șomajul în rândul tinerilor a atins cote foarte înalte în majoritatea țărilor UE. Președinția lituaniană și-a luat angajamentul să pună în aplicare Pachetul de ocupare a forței de muncă în rândul tinerilor și de a oferi mai multă protecție pentru drepturile muncitorilor, inclusiv cei migranți. Nu în ultimul rând, o Europă în creștere presupune, de asemenea, o economie mai ecologică, o conștientizare mai mare a problemelor mediului înconjurător și o dezvoltare durabilă la un nivel nou macro-regional.

În cele din urmă, cel de-al treilea obiectiv vizează o Europă deschisă, extinzându-și zona de comerț liberă, echitabilă și deschisă pentru o vecinătate estică sigură, Summit-ul din 28-29 noiembrie 2013 marcând continuarea cooperării cu partenerii din est pentru un mediu legislativ democratic bazat pe egalitate. Președinția lituaniană de asemenea va da dovadă de interes major pentru agenda de extindere. După ce Croația a devenit cel de-al 28-lea Stat Membru al UE, calea este deschisă pentru ca alte țări din Balcanii de Vest precum Serbia, Bosnia-

Herțegovina, Muntenegru, dar și pentru Turcia, să își câștige locul în familia UE pe baza unor principii precum meritele proprii și respectarea condiționalităților. Ca actor internațional, UE, de asemenea, mediază negocieri comerciale cu SUA și Japonia și consolidează relațiile comerciale cu Rusia și China. Prin intermediul Lituaniei, Consiliul Uniunii Europene trage semnalul de alarmă asupra conștientizării problemelor de mediu la nivel global, duce mai departe misiunea în

domeniul ajutorului umanitar și dezvoltă în continuare Politica de Securitate și Apărare.

Mai multe informații pot fi găsite la adresa: http://static.eu2013.lt/uploads/documents/Programos/Programa_EN.pdf

Adriana Petre, stagiar

Promo

Programe de Formare la Institutul European din România, septembrie - decembrie 2013

MANAGER DE TOP 11-13 septembrie, București* 500 lei***

Cursul se adresează celor cu responsabilități în gestionarea și coordonarea de proiecte/echipe, propunând teme precum:

- context actual și tendințe în UE;
- manager și lider;
- adoptarea deciziilor;
- elaborarea și implementarea unei strategii;
- organizarea activităților;
- magia proiectelor;
- importanța comunicării;
- reducerea diferenței dintre sectorul public și cel privat;
- managementul schimbării.

Pentru mai multe detalii

http://www.ier.ro/index.php/site/curs_page/70

CEDO - CONDIȚIILE DE FORMĂ ȘI ADMISIBILITATE ALE CERERILOR 16 - 17 septembrie, București* 400 lei***

Participanții vor dobândi o cunoaștere aprofundată a condițiilor de admisibilitate prevăzute în Convenție, fiind capabili să analizeze oportunitatea formulării unei cereri la CEDO raportat la cazul de speță și specificul acestuia, precum și să-și întemeieze cererile pe o argumentație solidă în măsură să faciliteze tratarea acestora, sporindu-le astfel șansele de reușită. Participanții vor fi de asemenea familiarizați cu condițiile de formă pe care cererile trebuie să le îndeplinească pentru a fi supuse analizei Curții. Seminarul le va da posibilitatea dobândirii unui bagaj de cunoștințe extrem de utile pentru abordarea cauzelor, cererile urmând a fi trimise Curții într-o manieră profesionistă și în conformitate cu dispozițiile în vigoare. Seminarul va conține, de asemenea, o prezentare a recentelor modificări aduse sistemului, precum și a celor care urmează să intervină în viitorul apropiat.

Pentru mai multe detalii

http://www.ier.ro/index.php/site/curs_page/72

COMPETENȚE PENTRU TRADUCEREA ASISTATĂ DE CALCULATOR 18-20 septembrie, București* 500 lei***

Cursul pleacă de la necesitatea formării de competențe specifice în domeniul traducerii și reviziei de texte de specialitate complexe.

După ce vor urma programul de formare, cursanții vor fi capabili:

- să cunoască principalele etape și standarde de calitate privind traducerea, revizia, cercetarea terminologică
- să cunoască aspectele urmărite în activitatea de revizie lingvistică și de specialitate
- să cunoască principalele surse de documentare și modalitățile de utilizare a acestora
- să cunoască principalele sisteme CAT și să le utilizeze în activitatea de traducere și/sau revizie
- să-și însușească cunoștințe de drept elementare din dreptul Uniunii Europene, jurisprudența CEDO

Pentru mai multe detalii

http://www.ier.ro/index.php/site/curs_page/62

MANAGER DE PROIECT

7-11 octombrie, București*

ANC (CNFPA) **

850 lei***

Program de specializare cu aplicare la nivelul proiectelor finanțate din fonduri europene. Cursul ajută la înțelegerea mecanismelor de gestionare a proiectelor finanțate din fonduri europene, oferind tehnicile și conceptele necesare pentru realizarea și implementarea unui proiect finanțat din fonduri nerambursabile.

Cursanții vor dobândi:

- competențe cheie implicate în formularea, planificarea și monitorizarea proiectelor;
- cunoștințe fundamentale necesare pentru conducerea unui proiect.

Pentru mai multe detalii

http://www.ier.ro/index.php/site/curs_page/61

POLITICA DE MEDIU A UNIUNII EUROPENE

17-18 octombrie, București*

400 lei***

Programul de specializare oferit de IER este adaptat nevoilor de formare ale angajaților din cadrul autorităților locale (consilii județene, consilii locale, primării) cu atribuții în domeniul protecției mediului și al gestionării deșeurilor.

La finalul programului de formare participanții vor fi capabili:

- să înțeleagă cadrul legal național și comunitar care reglementează protecția mediului
- să identifice rolul instituțiilor administrației locale în gestionarea instrumentelor de mediu
- să înțeleagă elementele esențiale pentru gestionarea corectă a deșeurilor
- să înțeleagă metodele de gestionare a deșeurilor, normele de colectare, depozitare și valorificare ale acestora
- să estimeze în mod corect impactul unor proiecte de mediu și necesarul de resurse pentru zona aflată în administrația instituției de origine.

Pentru mai multe detalii

http://www.ier.ro/index.php/site/curs_page/67

EXPERT ACCESARE FONDURI STRUCTURALE ȘI DE COEZIUNE EUROPENE,

4-8 noiembrie, București*

ANC (CNFPA) **

850 lei***

Programul se adresează: personalului din administrația publică centrală și locală, întreprinzătorilor, managerilor și angajaților ce doresc să dezvolte proiecte în cadrul instituțiilor în care își desfășoară activitatea, responsabililor financiari care doresc să cunoască particularitățile finanțărilor nerambursabile din UE, modalitățile prin care ele pot fi accesate și gestionate.

La sfârșitul acestui program de formare, participanții vor fi capabili :

- să identifice programele de finanțare pe tipuri de fonduri
- să identifice pentru fiecare program de finanțare: obiective, solicitanți eligibili, activități, grupuri țintă, cheltuieli eligibile
- să prezinte specificitatea fiecărui fond - program operațional și să poată face comparații
- să identifice contextul de derulare a proiectului conform activităților și cerințelor clientului ținând cont de previziunile de dezvoltare ale solicitantului și de legislația în vigoare
- să justifice riguros și convingător necesitatea și urgența proiectului
- să identifice particularitățile managementului de proiect
- să întocmească dosarul de finanțare conform solicitărilor programului operațional.

Pentru mai multe detalii

http://www.ier.ro/index.php/site/curs_page/60

NOUL COD CIVIL

Perspective teoretice și practice

11-13 decembrie, București*

500 lei***

Cursul permite îmbunătățirea accesului la dreptul comunitar, la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și la dreptul românesc relevant pentru domeniul afacerilor europene, precum și înțelegerea aplicării acestora. Cursul va asigura compararea codului vechi cu cel nou, va sublinia principalele diferențe dintre acestea. La finalul programului de formare participanții vor fi capabili să identifice și să înțeleagă principalele modificări aduse de noul Cod Civil.

Pentru mai multe detalii

http://www.ier.ro/index.php/site/curs_page/63

INFORMAȚII GENERALE CU PRIVIRE LA CURSURILE DE FORMARE

* Cursurile se desfășoară la sediul IER din București, Bd. Regina Elisabeta nr.7-9, Sala de conferințe, etaj 4 sau la sediul solicitantului.

** Programul este autorizat potrivit legislației în vigoare iar diploma ANC (Autoritatea Națională pentru Calificări) poartă antetul și este recunoscută de către Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și de către Ministerul Educației Naționale.

*** Se acordă **REDUCERI**:

- 10% pentru plata anticipată (înscrisoare și plata tarifului cu cel puțin 2 săptămâni înainte de începerea cursului)
- 10% pentru minim 3 cursanți, înscriși la aceeași sesiune.

Reducerile NU se cumulează.

Pentru grupuri mai mari de 10 persoane din partea aceleiași organizații, tariful se negociază.

Important: Costul cursului se deduce din impozitul pe profit/venit conform OG 129/2000, republicată.

Pentru informații suplimentare cu privire la aceste cursuri sau pentru înscriere, persoana de contact este Gigi Mihăiță, coordonatorul programului, tel. 021-3142696. int. 134, mobil: 0763 686 899, e-mail: gigi.mihaita@ier.ro

Redactor-șef: Oana Mocanu
Redactori: Mariana Bara, Mihai Sebe
Grafică & DTP: Monica Dumitrescu
Versiunea în limba engleză: Raluca Brad, Nicolae Gavrileş (stagiar), Mihaela Papa

* Textele publicate în acest Newsletter exprimă opinia autorilor și nu reprezintă poziția oficială a Institutului European din România.

ISSN 2065 - 457X

Pentru a primi viitoarele numere ale Newsletterului IER, vă puteți abona accesând următorul link: www.ier.ro.

Institutul European din România

Bld. Regina Elisabeta nr. 7-9, RO - 030016, București, România

Tel: (+4021) 314 26 96 / 133 / Fax: (+4021) 314 26 66

Contact: newsletter@ier.ro

Web: www.ier.ro

O premieră în învățământul universitar din România! Master in EU Communication and Governance

Facultatea de Comunicare și Relații Publice (Școala Națională de Studii Politice și Administrative, București) lansează **primul program masteral din România specializat în studiul comunicării și guvernării în UE - *Master in EU Communication and Governance***. În tradiția inaugurată de universități din Olanda și Belgia, noul program masteral își propune să formeze specialiști în medierea relației dintre instituțiile Uniunii Europene și instituțiile/cetățenii Statelor Membre.

Programul de masterat, disponibil numai în limba engleză, contribuie la europenizarea sferei publice românești prin crearea a două seturi de competențe corelate. Primul set constă într-o bună cunoaștere și înțelegere a modului în care funcționează UE, inclusiv **mecanismele decizionale, aspectele socio-economice și cadrul inter-instituțional**, cu un accent deosebit pus pe procesele de construire a politicilor europene printr-un dialog constructiv cu deținătorii de interese cheie. Cel de-al doilea set de competențe vizează **comunicarea în UE**, înțelegând ca politică menită să medieze relația dintre sfera publică europeană și sfera publică națională.

Absolvenții acestui masterat pot putea urma cariere de succes în *EU affairs*, atât în administrația publică (guvern, ministere, agenții guvernamentale, instituții europene etc.), cât și în organizații private (agenții de comunicare, ONG-uri europene, mass-media, companii specializate în *public affairs* și *lobby*).

Discipline studiate

- * Globalization
- * EU Policies, Programs, and Negotiation Mechanisms
- * EU Media and the Public Sphere
- * EU Communication Policy
- * Design and Implementation of EU Communication Campaigns
- * Introduction to EU Economic Governance
- * European Identity and Citizenship
- * EU Communication Case Studies
- * Public Opinion in the EU
- * European Lobbying and PR Practice

NOU!

Comisia Europeană a aprobat
CATEDRA JEAN MONNET
(**JEAN MONNET CHAIR**)
pentru
Master in EU
Communication and
Governance.

Date importante

- * Perioada de înscriere: **9-14 septembrie 2013**
- * Perioada de susținere a eseului: **18-20 septembrie 2013**, conform unei planificări care va fi anunțată pe 17 septembrie 2013 la avizierul facultății și pe site-ul www.comunicare.ro.

Informații legate de admitere

- * Detalii privind cerințele de admitere sunt disponibile accesând link-ul: http://www.comunicare.ro/admitere/MCGE_ZI.pdf

Contact

- * Lector univ. dr. Loredana Radu, MBA, loredana.radu@comunicare.ro

